

Skriftlig redegørelse af miljøminister Helge Nielsen (12. juni 1975).

Redegørelse om landsplanlægningen.

Indledning.

Loven om lands- og regionplanlægning pålægger miljøministeren at afgive en årlig redegørelse om landsplanarbejdet til folketingets udvalg for fysisk planlægning. Efter aftale med udvalget forelægges denne redegørelse, der er den første efter lovens ikrafttræden, i selve tinget. Det sker, for at tinget kan få lejlighed til at debattere landsplanarbejdet, som efter hele sin karakter har nær forbindelse med overordentlig mange af de sager, folketinget skal behandle.

Redegørelsens første afsnit beskriver de regionale forskelle i befolkningens levevilkår, de virkemidler af regionalpolitisk karakter, der i dag står til rådighed for at rette op på disse forskelle samt regeringens overvejelser om en effektivisering af indsatsen på dette område.

En mere ligelig udvikling i landet hænger sammen med erhvervsvirksomhedernes, boligbyggeriets, servicefaciliteternes og institutionernes placering i de enkelte dele af landet, det vil sige med *det fremtidige bymønster*. Det emne behandles i redegørelsens andet afsnit.

Arealudlæggene til byvækst må samtidig afvejes over for andre anvendelser af arealet — til land- og skovbrug, naturfredning og rekreative formål osv. En statslig politik for planlægningen af arealanvendelsen er derfor omtalt i det tredje afsnit i denne redegørelse.

I fjerde afsnit skitseres *landsplanarbejdets fremtidige organisation*, og endelig følger i femte afsnit en *sammenfatning af de landsplanmæssige initiativer*, regeringen har under overvejelse.

I. Regionale skævheder.

Et af lands- og regionplanlovens formål er at fremme en mere ligelig udvikling i landet. Baggrunden for denne bestemmelse er de

eksisterende skævheder mellem befolkningens levevilkår i de forskellige egne af landet. Jeg skal her blot erindre om nogle af de vigtigste problemer: Arbejdsløsheden er større, løn og indkomst er lavere, dækningen med både privat og offentlig service er ringere i egnsudviklingsområderne — Nord- og Vestjylland, Bornholm, Lolland-Falster og de mindre øer — end i landet som helhed. Jeg henviser i øvrigt til oplysningerne om regionale erhvervsforhold og levevilkår i bilag 1.

Selv om egnsudviklingspolitikken og den almindelige tendens for erhvervslivet til at flytte vestpå efterhånden har udlignet skævhederne en del, og arbejdsløsheden i det seneste års tid har ramt også andre dele af landet, ligger ledighedsprocenterne i egnsudviklingsområderne fortsat højere end i det øvrige land. For første kvartal af 1975 er arbejdsløsheden i Nordjylland opgjort til 18,1 pct. mod 8,6 pct. i København og 12,7 pct. i hele landet.

Uanset at egnsudviklingsstøtten har bidraget til en spredning af branchefordelingen hører visse egnsudviklingsområder dog stadig til de dele af landet, hvor branchefordelingen er ret ensidig. Dette kan indebære en særlig følsomhed over for tilbageslag i konjunkturerne i disse brancher. Ligeledes har visse egnsudviklingsområder en forholdsvis stor andel af de lavest lønnede brancher.

Beskæftigelse er ikke alene et spørgsmål om industri. Over halvdelen af befolkningen er beskæftiget i privat og offentlig service. Imidlertid kan man — om end forenklet — sige, at det er lokaliseringen af industriens arbejdspladser, der er afgørende for befolkningens fordeling. Befolkningstallet i et område er igen afgørende for forsyningen med butikker, skoler og den øvrige lokale service.

Når servicedækningen i forhold til indbyggertallet er ringere i Vestjylland og andre egnsudviklingsområder end i andre dele af landet, skyldes det dog også, at indkomstniveauet ligger lavere. I dele af Nord-

1283 ff.